

Statens forurensningstilsyn

postmottak@sft.no

07.02.2008

Forslag til omsetningspåbud for biodrivstoff – høringsvar fra Framtiden i våre hender

FIVH viser til høringsbrev om forslag til omsetningspåbud for biodrivstoff. Vi takker for invitasjonen til å kommentere på denne viktige saken og oversender herved våre innspill.

Framtiden i våre hender vil ikke på prinsipielt grunnlag gå imot innføringen av et omsetningspåbud for biodrivstoff, men vi mener økt omsetning av biodrivstoff ikke må være noe mål i seg selv. Målet er reduserte klimagassutslipp, samtidig som man verner om biomangfold og matsikkerhet. Hvis biodrivstoffet ikke tilfredsstillende disse kravene, må innføring av omsetningspåbudet utsettes. Styrende for omsetningspåbudet må derfor være i hvilken grad de ulike typene biodrivstoff er et middel til klimagassreduksjon innenfor rammene av en bærekraftig utvikling.

Vi vil understreke følgende punkter:

1. Omsetningspåbudet for biodrivstoff er ment som et klimatiltak. Klimagassreduksjoner – innenfor rammene av en bærekraftig utvikling – må derfor være hovedkriteriet for innføring av biodrivstoff i Norge.
2. Innføring av biodrivstoff må ikke bidra til at myndighetene mister fokus på hovedutfordringen: å redusere energiforbruket i transportsektoren.
3. Verdensmarkedsprisene på både matvarer og innsatsfaktorer til jordbruket har steget kraftig det siste året. Den plutselige omleggingen til biodrivstoffproduksjon er en av forklaringene. Faren for markedssjokk med påfølgende matmangel og sosial uro ulike steder i verden tilsier at omsetningspåbud med høye andeler av biodrivstoff bør innføres med forsiktighet.
4. På en planet hvor biosfærens produksjonsevne allerede langt på vei er overbelastet og befolkningen fortsatt øker, kan biodrivstoff i overskuelig framtid kun utgjøre et begrenset tilskudd til transportsektorens energiforsyning. Et unntak er utnyttelse av avfallsressurser (biogass m.m.). Et annet er dersom man klarer å redusere annet forbruk av areal- og biomasseressurser kraftig – eksempelvis gjennom redusert forbruk av kjøtt, trelast eller papir.

I en miljø- og klimasammenheng har bruk av biomasse for energiformål bare positiv interesse i den grad det bidrar til å begrense utslippet av drivhusgasser, og derigjennom bidrar til å sikre naturverdier og redusere tapet av biomangfold, som følger av klimaendringer. Siden sikring av naturverdier er det overordnede målet, er det avgjørende at produksjonen av bioenergi i seg selv ikke bidrar til økt avskogning, arealendring og tap av biomangfold som følge av et mer intensivt skog- og landbruk.

FIVH anser risikoen for store negative biologiske og sosiale konsekvenser av biodrivstoffproduksjon som svært høy. Vi mener derfor at et omsetningspåbud for biodrivstoff bare kan innføres etter at man har forsikret seg om at det er på plass mekanismer som sikrer en bærekraftig produksjon av bioenergi med betydelig positiv netto drivhusgassgevinst. Slike mekanismer må inkludere:

- Absolutt krav om bærekraftsertifisering for alt biodrivstoff som skal inngå i omsetningspåbudet. Dersom en sertifiseringsordning med tilfredsstillende miljømessig integritet ikke er på plass i forbindelse med foreslåtte ikrafttredelsesdato, må innføringen av omsetningspåbudet utsettes. Bærekraftsertifisering må videre være en forutsetning for alle former for subsidier/avgiftsfritak for biodrivstoff.
- Progressiv avgiftslette som belønner økende grad av drivhusgassgevinst. Avgiftslette baseres på dokumentert drivhusregnskap med livsløpsperspektiv. Utslppsregnskapet må inkludere effekter av arealbruksendringer – LULUCF (Land Use, Land Use Change and Forestry), inkludert karbonutslipp fra og opptak i jord.

Framtiden
i våre hender

Fredensborgveien 24 G, N-0177 OSLO telefon +47 22 03 31 50 telefaks +47 22 03 31 51
www.framtiden.no post@framtiden.no organisasjonsnummer 970 221 115

- Minimumsstandarder for sosial bærekraft både knyttet til selve produksjonen og til lokale konsekvenser av produksjonen.

Bærekraftig produsert biomasse er en fornybar energikilde som kan brukes til oppvarming, elektrisitetsproduksjon og som transportdrivstoff. Bruk av biomasse til energiformål har samtidig et betydelig potensial for å erstatte energiproduksjon fra fossile energikilder, og dermed redusere netto utslipp av drivhusgasser.

I hvilken grad biodrivstoff faktisk bidrar til en netto reduksjon i utslipp av drivhusgasser avhenger imidlertid av en rekke faktorer langs hele verdikjeden. Gjennom alle ledd - fra valg av dyrkningsområde, råvaretype og dyrkningsteknikk, via transport og foredlingsprosess - til sluttbruk vil det være energibruk og utslipp av drivhusgasser som må kvantifiseres. Netto drivhusgassgevinst vil variere sterkt mellom de forskjellige verdikjedene.

Fra et miljøperspektiv er bruk av biomasse for energiformål bare positivt i den grad det bidrar til å begrense utslippet av drivhusgasser, og derigjennom bidrar til å sikre naturverdier og redusere tapet av biomangfold, som vil følge av klimaendringer. Det er viktig at produksjonen av bioenergi i seg selv ikke bidrar til økt avskogning, arealendring og tap av biomangfold som følge av et mer intensivt skog- og landbruk.

Innfasing av biodrivstoff i transportsektoren må være underordnet strategier for å redusere absolutt transportbehov, øke energieffektiviteten i sektoren og elektrifisere transporten

Den primære utfordringen ligger i å redusere energibehovet gjennom nye transportstrategier (by- og regionsplanlegging, tilrettelegging for kollektivtransport og godstransport utenom vei, økt bruk av alternative kommunikasjonskanaler som telefon- og videokonferanser, etc.), bruk av mindre og mer energieffektive kjøretøy og rask elektrifisering av transportsektoren.

Krav til sertifisering

FIVH ser at økt bruk av biodrivstoff til transportformål kan bidra til å redusere globale utslipp av drivhusgasser, og videre at det er mulig å produsere dette på en bærekraftig måte. FIVH mener imidlertid at risikoen for store negative biologiske konsekvenser er for stor til at etterspørselen etter biodrivstoff kan stimuleres uten en streng regulering. FIVH mener følgelig at et omsetningspåbud bare kan innføres etter man har fått på plass mekanismer som sikrer en bærekraftig produksjon av bioenergi med positiv netto drivhusgassgevinst. Slike mekanismer må inkludere:

- Miljømessig bærekraftsertifisering: Bioenergi må sikre positiv bruk av naturressurser og ikke føre til økt press på sårbare naturtyper som urskoger, våtmarker og andre habitat for truede arter. Bærekraftig produksjon av biomasse må sikres gjennom sertifiseringsordninger med høy miljømessig integritet.
- Karbonregnskap i verdikjeden: Bruken av bioenergi må ha klare livssyklusfordeler med hensyn på utslipp av drivhusgasser i forhold til konvensjonelle (fossile) alternativer. Det er nødvendig å dokumentere dette for hver produksjonskjede. Det er viktig at analysen også omfatter karbonomsetningen knyttet til endringer i arealbruk på lang sikt.
- Sosiale bærekraftsstandarder: Produksjonen av bioenergi må gjøres sosialt bærekraftig. Dette innebærer at det etableres mekanismer som sikrer en produksjon som ikke forringer vann- og landressurser, nødvendige for lokal matproduksjon. For å unngå at fluktuasjoner i matvareprisene, som følge av økt etterspørsel etter bioenergi, rammer fattige småskalabønder, må disse sikres markedstilgang for energiprodukter og en rettferdig andel av de økonomiske fordelene ved økt etterspørsel etter bioenergi. I tillegg må det dokumenteres at produksjonen foregår i henhold til internasjonale standarder for arbeidsrettigheter.

Selv med strenge kriterier for bærekraftsertifisering og karbonregnskap er det ikke mulig å gardere seg for negative miljøkonsekvenser gjennom "forskyvingseffekter". Med dette menes sekundære konsekvenser hvor dyrking av biomasse til energiformål fortrenger annen land- eller skogbruksproduksjon. Dersom etterspørselen etter det produktet som fortrenges, for eksempel matplanter, opprettholdes, er det fare for at produksjonen av

disse produktene gjenopptas i sårbare naturområder og/eller viktige karbonlagre. Å utvikle mekanismer som sikrer at fortrent land- eller skogbruksproduksjon kan fortsette på en bærekraftig måte er svært vanskelig. Det innebærer at import av bioenergi/biomasse for energiformål forplikter til et aktiv engasjement i produksjonslandene, med sikte på å nyttiggjøre avfalls- og biprodukter, nyttiggjøre inaktive arealer/brakkmark og gjennomføre mer effektive dyrkningsmetoder på eksisterende areal.

For å utløse det drivhusgassreduserende potensialet som ligger i bioenergi, må en oppskalering av energiproduksjonen stimuleres gjennom omsetningspåbud og en smart avgiftsregulering. FIVH støtter derfor forslaget om å innføre omsetningspåbud dersom det sikrer økt etterspørsel etter bærekraftsertifisert biodrivstoff under en absolutt forutsetning om bærekraftsertifisering.

Det må innføres krav til obligatorisk bokhold og offentliggjøring av karbonregnskapet i hele verdikjeden for biodrivstoff som bidrar til å oppfylle omsetningspåbudet.

Vennlig hilsen

Framtiden i våre hender

Arild Hermstad

Daglig leder (sign.)

Mekonnen Germiso

Forskningsleder (sign.)